

Zenithgebouw
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
T 02 225 84 11
F 02 225 84 05
informatie@vaph.be
www.vaph.be

INFONOTA

1611
14 november 2016

Wijzigingen refertelijst op 1/12

Gericht aan De instanties die erkend zijn om multidisciplinaire verslagen af te leveren, de voorzitter en de leden van de permanente werkgroep "Inschrijvingen en Evaluaties" en "Individuele Materiële Bijstand en Universal Design", de voorzitter en de leden van de Bijzondere Bijstandscmissie, de organisaties die erkend zijn om de Personen met een handicap of hun gezinnen te vertegenwoordigen, de voorzitter en de leden van de Provinciale Evaluatiecommissies en de Adviescommissies, de experts voor gespecialiseerde persoonlijke adviesverlening, het Agentschap Zorginspectie

Vragen naar Cluster Hulpmiddelen en Aanpassingen

E-mail hulpmiddelen@vaph.be

Op 1 december 2016 worden een aantal aanpassingen in de refertelijst opgenomen. Deze wijzigingen gelden voor aanvragen vanaf 1 december. Met deze infonota willen we u informeren over welke aanpassingen het precies gaat.

Naast onderstaande wijzigingen zijn ook een aantal louter taalkundige aanpassingen in de nieuwe refertelijst opgenomen. We vermelden dit voor de volledigheid maar bespreken die niet in detail aangezien deze geen enkele inhoudelijke impact hebben.

1 VERBOUWEN OF BIJBOUWEN AAN DE WONING

Zowel in de lijst 'Aanvulling Onderste Ledematen' (AOL) als in de lijst 'Vervanging Onderste Ledematen' (VOL) worden een aantal belangrijke aanpassingen doorgevoerd:

- In de beide lijsten wordt een tegemoetkoming van € 1.880 voorzien voor een **verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad**, inclusief afbraakwerken waar die nodig mochten zijn, voorzien als alternatief voor personen die niet of minder goed kunnen verzorgd worden in een douche. De tegemoetkomingen voor de douche en het aangepast bad kunnen niet gecumuleerd worden.
- In de lijst AOL wordt de bestaande referteklasse '(Her)inrichting sanitaire ruimte' vervangen door '**Herinrichten bestaande sanitaire ruimte**'. Deze rubriek is enkel bedoeld om een bestaande sanitaire ruimte (badkamer en/of toiletruimte)

aan te passen aan de beperkingen van de cliënt. Om de kosten voor een volledig nieuwe badkamer in een ruimte die voordien geen badkamer was te vergoeden, blijft de referteklasse 'Bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte' van toepassing.

- In de lijst AOL wordt de referteklasse '**Bestemmingswijziging: inrichten sanitaire ruimte in bestaande ruimte**' opgenomen. Tot nu was deze referteklasse enkel onder VOL te vinden. Ook voor personen met de functiebeperking en het interventieniveau AOL zullen deze aanpassingen in heel wat gevallen noodzakelijk zijn. Zowel in de lijst AOL als in de lijst VOL wordt bij de diverse opties onder deze referteklasse, behalve bij de optie 'Toegangsdeur aanpassen (verbreden/verplaatsen/schuifdeur plaatsen)', ook de vermelding '**en afbraakwerken**' opgenomen.
- Zowel bij AOL als bij VOL worden de **refertetermijnen voor de aanpassingen aan woonruimten** verwijderd omdat deze niet relevant zijn. De meerkosten van deze woningaanpassingen zitten in het feit dat men omwille van de handicap extra kosten moet maken in functie van de toegang tot en het gebruik van de ruimtes. Dergelijke aanpassingen zijn in principe éénmalig noodzakelijk in eenzelfde woning (gesteld dat men niet moet verhuizen). Eens men over de aangepaste woning beschikt, is een renovatie van de aanpassingen vanwege slijtage geen meerkost meer in functie van de handicap. Renovatie is immers na verloop van tijd in elke woning onvermijdelijk.
- In de lijst VOL wordt een tegemoetkoming voorzien voor het **bijbouwen van een slaapkamer**, al dan niet in combinatie met het bijbouwen van een aangepaste badkamer. Hiervoor worden afzonderlijke referteklassen voorzien:
  - 'Bijbouwen badkamer'
  - 'Bijbouwen slaapkamer'
  - 'Bijbouwen badkamer en slaapkamer'Deze drie referteklassen kunnen niet met elkaar gecumuleerd worden.
- Naar aanleiding van de voorgaande aanpassing waarbij het bijbouwen van een slaapkamer met een hogere tegemoetkoming mogelijk gemaakt wordt, wordt de omschrijving van de bestaande referteklasse 'Slaapkamer' in de lijst VOL gewijzigd naar '**Aanpassen slaapkamer**' om te verduidelijken dat deze vergoeding enkel dient om de aanpassing van een bestaande ruimte naar een toegankelijke slaapkamer mogelijk te maken.

Belangrijk:

Voor deze aanpassingen gelden volgende principes:

- Het bijbouwen van een badkamer of slaapkamer helpt bij voorkeur de noodzaak van **verticaal transport** via bijvoorbeeld een traplift of lift vermijden. Dat is echter niet steeds mogelijk. Soms is bijvoorbeeld niet de nodige ruimte op het gelijkvloers beschikbaar om alle noodzakelijke ruimtes te voorzien. Het bijbouwen van een badkamer of slaapkamer kan dan ook op een verdieping noodzakelijk zijn. De toekenning van het refertebedrag voor het bijbouwen van een slaapkamer of een badkamer betekent dus niet dat een tegemoetkoming voor verticaal transport uitgesloten is indien de noodzaak hiervan duidelijk is.
- De refertebedragen voor het bijbouwen van een badkamer en/of slaapkamer kunnen ook toegekend worden wanneer de **feitelijke bijbouw geen slaapkamer en/of badkamer** is maar wel duidelijk gebeurt in functie van het voorzien van een slaapkamer en/of badkamer op dezelfde verdieping als de bijbouw.

- Wanneer men bijbouwt op een verdieping die verticaal transport vraagt, zal maximaal het refertebedrag voor 'Bijbouwen badkamer' of 'Bijbouwen slaapkamer' (€ 20.000) ter beschikking gesteld worden door het VAPH. Het refertebedrag voor de **bijbouw van zowel een slaapkamer als een badkamer** kan enkel toegekend wanneer de beide aanpassingen op het gelijkvloers gerealiseerd worden en zo de noodzaak van een lift helpen vermijden.

Hieronder vindt u een overzicht van de vermelde wijzigingen.

Aanvulling onderste ledematen - Domein 1 : Ombouwen/aanbouwen van de woning

	Referte- termijn	Referte- bedrag
Herinrichten bestaande sanitaire ruimte		
Plaatsen inloopdouche en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Aanpassen/ plaatsn aangepast toilet en afbraakwerken	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel en afbraakwerken	-	€ 500,00
Toegangsdeur aanpassen (verbreden/verplaatsen/schuifdeur plaatsen)	-	€ 1.000,00
Bestemmingswijziging: inrichten sanitaire ruimte in bestaande ruimte	-	€ 2.942,80
Plaatsen inloopdouche en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel en afbraakwerken	-	€ 500,00
Toegangsdeur aanpassen (verbreden/verplaatsen/schuifdeur plaatsen)	-	€ 1.000,00

Vervanging onderste ledematen - Domein 1: Ombouwen/aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting

	Referte- termijn	Referte- bedrag
Ombouwen/aanbouwen van de woning (in functie van rolstoelgebruik binnenshuis of bij volledige zorgafhankelijkheid):		
Toegang tot woning	-	€ 1.471,40
Leefruimte (keuken en living)	-	€ 2.942,80
Herinrichten bestaande badkamer		
Plaatsen inloopdouche en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel en afbraakwerken	-	€ 500,00

Toegangsdeur aanpassen (verbreden/verplaatsen/schuifdeur plaatsen)	-	€ 1.000,00
Bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte	-	€ 2.942,80
Plaatsen inloopdouche en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad en afbraakwerken	-	€ 1.880,00
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel en afbraakwerken	-	€ 500,00
Toegangsdeur aanpassen (verbreden/verplaatsen/schuifdeur plaatsen)	-	€ 1.000,00
Bijbouwen badkamer	-	€ 20.000,00
Plaatsen inloopdouche	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad	-	€ 1.880,00
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel	-	€ 500,00
Bijbouwen badkamer en slaapkamer op het gelijkvloers	-	€ 28.000,00
Plaatsen inloopdouche	-	€ 1.880,00
Plaatsen van een verhoogd, verlaagd of onderrijdbaar bad	-	€ 1.880,00
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet	-	€ 600,00
Onderrijdbare/onderzitbare wastafel	-	€ 500,00
Toiletruimte	-	€ 2.942,80
Bijbouwen slaapkamer	-	€ 20.000,00
Aanpassen slaapkamer	-	€ 2.942,80
Garage	-	€ 1.471,40
Circulatieomgeving (o.a. gang...)	-	€ 2.942,80

1 DOUCHE- EN/OF TOILETSTOEL MET POSITIONERINGSVOORZIENING

Het huidige refertebedrag voor de referteklasse 'Douche- en/of toiletstoel met positioneringsvoorzieningen' is ontoereikend voor de aankoop van een adequate oplossing, onder andere door de evolutie van het marktaanbod voor deze producten. In overleg met het werkveld wordt de tegemoetkoming voor dit hulpmiddel daarom verhoogd tot € 2.800.

2 AANGEPASTE STOELN EN TAFELS

Vanuit het werkveld werd gesignaleerd dat het refertebedrag voor de rubriek '**Meerkost van een aan de functiebeperkingen aangepaste tafel of bureau** voorzien van volgende functies of aanpassingen: hoogteverstelling (rolstoelonderrijdbaar), buikuitsparing, kantelbaar blad' niet meer voldoet voor de goedkoopst adequate oplossing. Het refertebedrag wordt daarom op € 675 gebracht.

3 AANKOPPELWIEL VOOR DE ROLWAGEN - (LIG)FIETS MET HANDTRAPPERS

Een aankoppelwiel voor de rolwagen en een (lig)fiets met handtrappers zijn twee verschillende hulpmiddelen met elk een verschillende doelgroep. Voor de (lig)fiets met handtrappers moet men

bijvoorbeeld een transfer kunnen maken terwijl dat voor het gebruik van een aankoppelwiel niet noodzakelijk is. Om die reden wordt de referteklasse 'Aankoppelwiel voor de rolwagen – (lig)fiets met handtrappers' opgesplitst in twee afzonderlijke referteklassen met behoud van het huidige refertebedrag en refertetermijn voor de beide hulpmiddelen. De benaming '(lig)fiets met handtrappers' wordt bovendien aangepast naar 'Driewiel fiets met handtrappers' aangezien het steeds om een driewiel fiets moet gaan.

Er zal geen cumul mogelijk zijn van deze twee subsidies.

4 BASISKOSTEN MUIS- OF TOETSENBORDALTERNATIEVEN

Voor aangepaste muis- of toetsenbordalternatieven wordt sinds enkele jaren een basiskost in rekening gebracht. Dit is het aandeel van de factuur dat de persoon met een handicap zelf moet betalen omdat dit het equivalent is van een courant gebruiksvoorwerp dat ook voor personen met een handicap noodzakelijk is.

Voor muisalternatieven bedraagt de basiskost vandaag € 10,23 (de kostprijs van een gewone computermuis) en voor toetsenbordalternatieven bedraagt deze € 20,47 (de kostprijs voor een gewoon toetsenbord). In de nieuwe refertelijst worden deze beide basiskosten overal geschrapt waardoor ze niet langer in rekening zouden gebracht worden. De reden is dat de aankoop van een muis of een toetsenbord vandaag niet langer noodzakelijk is voor een persoon zonder handicap. De huidige generatie laptops en tablets bevatten allemaal een geïntegreerd toetsenbord en muisalternatief (touchscreen of touchpad).

5 DAISYSPELER

Het refertebedrag van de daisyspeler wordt verhoogd zodat ook online-daisyspelers kunnen aangekocht worden. Met een online-daisyspeler kan je gesproken publicaties online lezen. Het aanbod gesproken publicaties online breidt immers meer en meer uit. De tegemoetkoming wordt daarom best opgetrokken tot € 450.

6 TABLET GEBRUIKT ALS COMMUNICATIETOESTEL

Uit het onderzoek rond de inzetbaarheid van tablets als communicatiehulpmiddel werd door experts bevestigd dat een tablet in een aantal gevallen een doelmatige oplossing is voor een persoon met een ernstig spraak- en/of taalprobleem. Een logisch gevolg is dat er een referteklasse 'Tablet gebruikt als communicatietoestel (incl. ondersteunende communicatie-app en stem)' met een aanvullende optie 'Symbooldatabanken' wordt toegevoegd zowel aan de lijst 'Aanvulling/Vervanging Stem en Spraak' als aan de lijst 'Intellectuele en Andere Mentale Functies'.

De tegemoetkomingen in de refertelijst zijn € 650 voor de aankoop van de tablet zelf en € 50 per symbooldatabank. Zoals elders in de refertelijst wordt het aantal symbooldatabanken dat kan vergoed worden, beperkt tot 2 stuks.

7 BEDSTATIEVEN VOOR COMMUNICATIETOESTELLEN

Gebruikers van communicatietoestellen die omwille van de handicap hun communicatietoestel niet kunnen vasthouden, zijn aangewezen op statieven om het toestel zichtbaar en bedienbaar te monteren op de plek waar zij willen communiceren. Doorgaans is dat in de rolstoel, in bed en aan tafel. Naast de bestaande referteklassen voor statieven voor het gebruik in de rolstoel en aan tafel wordt nu ook een referteklasse

'Bedstatieven' met een tegemoetkoming van € 690 voorzien in de lijsten 'Aanvulling/Vervanging Stem en Spraak' en 'Intellectuele en Andere Mentale Functies'.

8 DOUCHESTOEL

In de lijst 'Aanvulling Intellectuele en Andere Mentale Functies' wordt de referteklasse 'douchestoel' toegevoegd voor personen die bijvoorbeeld louter omwille van cognitieve beperkingen niet in staat zijn om thuis veilig een douche te nemen en hiervoor een douchestoel nodig hebben.

9 HANDGREPEN – BEUGELS

In de lijst 'Aanvulling Intellectuele en Andere Mentale Functies' wordt de referteklasse 'Handgrepen/beugels' toegevoegd, bijvoorbeeld voor personen die louter omwille van cognitieve beperkingen niet in staat zijn om thuis veilig een transfer te maken.

10 AUTOMATISCHE EN SEMI-AUTOMATISCHE TRANSMISSIE VOOR NIEUWE WAGENS

Op vraag van CARA wordt de huidige doelgroep voor de tegemoetkoming voor een **automatische en semi-automatische transmissie voor nieuwe wagens** uitgebreid met personen met een verstandelijke beperking en personen met een cognitieve beperking vergelijkbaar met personen met een verstandelijke handicap. Door hen met een automaat te laten rijden, moeten ze niet schakelen zodat ze hun aandacht meer bij het verkeer kunnen houden.

11 AANVULLENDE RIJLESSEN OM EEN RIJBEWIJS TE BEHALEN OF TE BEHOUDEN

Wie als bestuurder aan het verkeer deelneemt, is verantwoordelijk voor zichzelf, maar ook voor de veiligheid van zijn passagiers en de andere verkeersdeelnemers. Het belang van de verkeersveiligheid in het algemeen, en de veiligheid van zichzelf en anderen in het bijzonder zijn ook factoren die mee bepalen of iemand al dan niet nog met de auto mag rijden. CARA stelt soms vast dat gewenningslessen in specifieke gevallen noodzakelijk zijn om te bepalen of iemand met bepaalde aanpassingen veilig kan autorijden. Daarom nemen we ook de **aanvullende rijlessen om een rijbewijs te behalen of te behouden** op in de lijst 'Intellectuele en Andere Mentale Functies'.

Indien u vragen heeft over deze maatregelen of over andere onderwerpen die aan hulpmiddelen gerelateerd zijn dan kan u deze stellen via de contactgegevens die bovenaan deze infonota vermeld worden.

Met vriendelijke groeten

James Van Casteren
Administrateur-generaal